

**PAŽYMA DĖL SKUNDO
PRIEŠ VILKAVIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĘ**

2010-04-28 Nr. 4D-2009/5-795
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau – pareiškėjas) skundą dėl Vilkaviškio rajono savivaldybės pareigūnų veiksmų, neteikiant prašomos informacijos, nesprenžiant asfalto dangos atstatymo po nuotekų sistemos statybos klausimo.

2. Pareiškėjas nurodė:

1) 2008-09-29 pirmą kartą raštu kreipėsi į Vilkaviškio rajono savivaldybės merą Algirdą Bagušinską, pažymėdamas, jog po nuotekų sistemos statybos Kisiniškių kaimo Eglių gatvėje nebuvo atstatyta sugadinta asfalto danga, o atkurta virš nuotekų trasos buvusi danga buvo susiaurinta nuo 40 cm iki 100 cm, palyginti su danga, buvusia prieš statybos darbų pradžią; tačiau, pareiškėjo teigimu, už Kisiniškių kaimo nuotekų tinklų projekto įgyvendinimą atsakinga Vilkaviškio rajono savivaldybė pradėjo biurokratinį atsirašinėjimą; tik po penkto rašto Vilkaviškio rajono savivaldybės administracija su rangovu sudarė 2008-11-14 papildomą sutartį dėl statybos metu pažeistų asfalto dangų atstatymo terminų pratęsimo iki 2009-05-30;

2) statybos darbus priėmusiai valstybinei komisijai Kisiniškių kaimo gyventojai įteikė kolektyvinį skundą dėl nekokybiškai atstatytos asfalto dangos, reikalaujanti, kad būtų atstatyta iki statybos darbų pradžios buvusio pločio asfalto danga. Nepaisant to, kas išdėstyta, asfalto danga virš nuotekų trasos buvo atstatyta tik Eglių gatvėje prie namo ..., kuriame gyvena pareiškėjas, net paplatinant dangą 15 cm, palyginti su buvusia prieš statybos darbų pradžią;

3) Vilkaviškio rajono savivaldybės meras A. Bagušinskas ir administracijos direktorius S. Kasparaitis, atsakydami į pareiškėjo paklausimus, savo raštuose atkakliai teigėdavo, kad „visų gatvių asfalto dangos atnaujinimas Kisiniškių gyvenvietėje nebus atliekamas“ (citatų kalba čia ir toliau tekste netaisyta), tačiau tuo pačiu metu, kol su meru ir administracijos direktoriumi vyko susirašinėjimas dėl asfalto dangos atstatymo Kisiniškėse, asfalto danga buvo atstatyta „dviem ištiniais sluoksniais Kisiniškėse Santakos gatvėje“ – akligatvyje, kuriame gyvena tik keturi gyventojai, gatvės ilgis 276 m, o asfaltavimo darbams buvo skirta apie 70 tūkstančių litų;

4) dėl Vilkaviškio rajono savivaldybės pareigūnų biurokratizmo pažeidžiama pareiškėjo teisė gauti informaciją.

3. Pareiškėjas prašo pradėti tyrimą dėl Vilkaviškio rajono savivaldybės mero A. Bagušinsko ir Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus S. Kasparaičio biurokratizmo ir piliečių teisių pažeidimo viešojo administravimo srityje.

4. Atsižvelgiant į skunde nurodytas ir tyrimo metu paaiškėjusias aplinkybes, tyrimą tikslinga atlikti išskiriant šiuos klausimus:

1) dėl geriamojo vandens ir nuotekų sistemos statybos projekto įgyvendinimo ir asfalto dangos po statybos darbų atstatymo;

2) dėl X kreipimūsi nagrinėjimo Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijoje.

Tyrimas bus atliekamas ir tyrimo išvados bus pateikiamos dėl kiekvienos šio skundo dalies atskirai.

5. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigos valdybos 2008-01-24 nutarimu Nr. 3V-2 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigos valdybos 2005-06-29 nutarimo Nr. 3V-4 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigos valdybos 2005-04-29 nutarimo Nr. 3V-4 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių pasiskirstymo veiklos sritimis“ pakeitimo“ pakeitimo“, pareiškėjų skundus dėl Vilkaviškio rajono savivaldybės pareigūnų veiksmų iki 2009-11-11 nagrinėjo tuometinė Seimo kontrolierė Zita Zamžickienė.

Lietuvos Respublikos Seimui 2009-11-10 nutarimu Nr. XI-465 atleidus Zitą Zamžickienę iš Seimo kontrolieriaus pareigų (pasibaigus įgaliojimų laikui), Seimo kontrolierių įstaigos valdybos 2009-11-11 nutarimu Nr. 3V-5 pareiškėjų skundų dėl Vilkaviškio rajono savivaldybės pareigūnų veiksmų tyrimas buvo perduotas Seimo kontrolieriui Augustinui Normantui.

II. TYRIMAS

Dėl geriamojo vandens ir nuotekų sistemos statybos projekto įgyvendinimo ir asfalto dangos po statybos darbų atstatymo

Nustatyti tyrimui reikšmingi faktai

6. Vilkaviškio rajono savivaldybės taryba 2005-07-15 priėmė sprendimą Nr. B-TS-784 rengti projektą „Vandens ir nuotekų sistemų statyba Giedrių, Gudelių, Karalių, Kisiniškių, Mažųjų Būdežerių ir Vokiškėlių kaimuose“ Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų finansinei paramai gauti.

Sprendime pažymėta, kad Vilkaviškio rajono savivaldybės taryba pritaria savivaldybės dalyvavimui „savomis lėšomis projekto įgyvendinime“ (20 proc. projekto vertės).

Pagrindinė problema, kuri lėmė Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos 2005-09-21 sprendimą Nr. B-TS-855 rengti projektą ir įsipareigoti jo įgyvendinimui skirti 20 proc. projekto vertės, yra centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos nebuvimas visose trijose gyvenvietėse. ES struktūrinių fondų paramos buvo prašoma pagal Lietuvos 2004–2006 m. Bendrojo programavimo dokumento 1 prioriteto „Socialinės ir ekonominės infrastruktūros plėtra“ 1.3 priemonę „Aplinkos kokybės gerinimas ir žalos aplinkai prevencija“.

Projekto aprašyme buvo nurodyta, kad vidutinis vandens suvartojimas Kisiniškiuose per metus yra 8000 m³, tačiau nuotekų tinklų gyvenvietėje nėra. Nuotekos iš namų ūkių centralizuotai nėra surenkamos, todėl kaupiamos lauko tualetuose, išgriebimo duobėse, rezervuaruose. Kadangi išgriebimo duobių turinys išvežamas retai (ne dažniau kaip 3–4 kartus į metus) ir neorganizuotai (kiekvienas gyventojas rūpinasi nuotekų šalinimu individualiai, neretai pažeisdamas aplinkosaugos reikalavimus), yra daroma didelė žala aplinkai: kenkiama dirvožemiui, teršiami gruntiniai vandenys ir pan.). Visi vandentiekiu besinaudojantys Kisiniškių gyvenvietės gyventojai (74 namų ūkiai) jaučia didelį centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos poreikį, todėl tikimasi, kad, įgyvendinus projektą ir tokią sistemą įrengus, prie jos prisijungtų ne mažiau kaip 80 proc. gyvenvietės namų ūkių. Projekto įgyvendinimo metu planuojama nutiesti 2 kilometrus nuotekų tinklų, kuriais nuotekos iš Kisiniškių pateks į Vilkaviškio nuotekų valymo įrenginius.

7. Projekto „Geriamojo vandens ir nuotekų sistemų statyba Karalių, Kisiniškių ir Vokiškėlių kaimuose“ Nr. BPD2004-ERPF-1.3.0-03-05/0051-01 sutartis buvo pasirašyta 2006-06-28.

Iš ES struktūrinių fondų finansuojamo projekto vertė – 2 018 227,00 Lt; iš jų ES dalis – 1 229 430,61 Lt.

ES struktūrinių fondų finansuojamo projekto „Geriamojo vandens ir nuotekų sistemų statyba Karalių, Kisiniškių ir Vokiškėlių kaimuose“ (toliau – Projektas) pagrindinis tikslas – užtikrinti centralizuotą buitinių nuotekų surinkimą iš Kisiniškių, Vokiškėlių ir Karalių gyvenviečių bei jų išvalymą Vilkaviškio nuotekų valymo įrenginiuose. Sukurti inžinerinę infrastruktūrą, kuri leistų centralizuotai surinkti nuotekas iš Kisiniškių, Vokiškėlių ir Karalių gyvenviečių <...>.

Tiesioginiai Projekto pasiekimai: Kisiniškių gyvenvietėje nutiesti nauji nutekamojo vandens tinklai. Planuota, jog nutekamojo vandens tinklų tiesimas Kisiniškių gyvenvietėje užtruks 10 mėnesių: prasidės 2007 metų liepos mėnesį ir bus baigtas 2008 metų balandžio mėnesį.

8. Linijinio inžinerinio statinio „Nuotekų šalinimo tinklai Kisiniškių kaime“ (unikalus Nr. 4400-1736-4327; vietovė – Šeimenos seniūnija, Vilkaviškio r. savivaldybės teritorija) statyba vyko pagal projektą, kurį parengė UAB „Vandens projektai“ ir patvirtino Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos direktorius 2007-12-29 įsakymu Nr. B-IV-1059.

Statybos rangos sutartis Nr. J23-72 tarp Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos,

atstovaujamos administracijos direktoriaus Sigito Kasparaičio (užsakovas), ir UAB „KRS“, atstovaujamos projektų direktoriaus Andriaus Kazicko (rangovas), buvo sudaryta **2008-03-05**.

Rangovas įsipareigojo atlikti darbus, vadinamus „Nuotekų surinkimo sistemų statybos darbai Karalių, Kisiniškių ir Vokiškėlių kaimuose Nr. BPD2004-ERPF-1.3.0-03-05/0051 (D)“ ir ištaisyti bet kuriuos jų defektus.

Leidimas statyti Nr. TPS 4-2008003 buvo išduotas 2008-04-04.

9. Dar iki nuotekų tinklų pripažinimo tinkamai naudoti 78 Kisiniškių kaimo gyventojai 2008-11-10 skundu kreipėsi į Valstybinę statinių pripažinimo tinkamai naudoti komisiją, atkreipdami dėmesį į tai, kad „**vykdant nuotekų šalinimo sistemos montavimo darbus dėl darbų specifikos buvo sugadinta buvusi Eglių, Simanėliškių, Kastinės gatvių asfalto danga. Vykdamas asfalto dangos atstatymo darbus, asfalto danga buvo susiaurinta, Eglių g. nuo 40 iki 110 cm, Simanėliškių gatvėje nuo 70 iki 120 cm, Kastinės gatvėje nuo 40 iki 70 cm. Neatstatyta danga sugadinta ekskavatoriaus kaušo.**

Vykdamas montavimo darbus **dauguma prisijungimo kinečių sumontuota tiesioginio pratekėjimo be šoninio prisijungimo“.**

Skunde gyventojai **reikalavo komisijos įpareigoti rangovą pašalinti nurodytus trūkumus.**

10. Vilkaiviškio rajono savivaldybės administracijoje buvo gautas ir Kisiniškių gyvenvietės Eglių gatvės gyventojų Y 2008-11-12 paklausimas dėl nuotekų sistemos statybos trūkumų, pažymint, kad vykdamas nuotekų sistemos statybą Kisiniškių kaime netikslingai sunaudotos medžiagos, nepagrįstai išaugo darbo sąnaudos; dėl šių priežasčių buvo iššvaistyta dalis ES struktūrinių fondų ir valstybės biudžeto lėšų, skirtų šiam projektui.

11. Vilkaiviškio rajono savivaldybės administracijos (užsakovas) ir UAB „KRS“ (rangovas) 2008-11-14 **susitarime Nr. J2-846**, papildomai pridėtame prie 2008-03-05 rangos sutarties Nr. J2-72, nurodyta, kad vadovaujantis 2008-03-05 rangos sutarties Nr. J2-72 Statybos sutarties sąlygų 8 straipsnio 8.4 punktu, **susitariama:**

„1. Pratesti statybos metu pažeistų dangų atstatymo datą iki 2009-05-30.

2. Rangovas įsipareigoja statybos metu pažeistas gatvių asfalto dangas atstatyti iki buvusio lygio. Gatvių asfalto dangų plotis negali būti mažesnis, nei užfiksuota prieš statybos darbų pradžią darytose toponuotrukose.

3. Užsakovas įsipareigoja galutinai atsiskaityti su rangovu tik po atstatytų dangų perdavimo–priėmimo akto pasirašymo. Galutiniam atsiskaitymui sulaukoma 230 000 litų suma iš bendros sutarties vertės.

4. Jeigu rangovas iki 2009-05-30 neatlieka arba nekokybiškai atlieka dangų atstatymo darbus, galutiniam atsiskaitymui sulaukyta suma jam nebus išmokama.

5. Šis susitarimas įsigalioja nuo 2008-11-17.“

12. Komisijos, paskirtos Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininko 2008-11-06 įsakymu Nr. 1V-413, linijinio inžinerinio statinio „Nuotekų šalinimo tinklai Kisiniškių kaime“ (unikalus Nr. 4400-1736-4327, vietovė – Šeimenos seniūnija, Vilkaiviškio r. savivaldybės teritorija) **2008-12-09 pripažinimo tinkamu naudoti akto Nr. STN-45-081209-020** 11 punkte pažymėta, kad komisija nusprendė leisti atidėti darbų kontrolę ir nustatyti atidėtų darbų (asfalto dangos atstatymą ir žalios vejų atstatymą) atlikimo kontroliavimo tvarką, surašant pažymą apie atitikimą projektui ir normatyvinių dokumentų reikalavimams. Kontrolė pavesta komisijos nariui Saulyčiui Kurtinaičiui. Apie atliktų darbų užbaigimą turi būti išduota atitinkama šio komisijos nario pažyma.

2008-12-09 pripažinimo tinkamu naudoti akto Nr. STN-45-081209-020 10 punkte pažymėta, kad asfalto dangos atstatymo darbus komisija leido atidėti iki 2009-05-30.

13. Duomenų apie asfalto dangos atstatymo darbų priėmimo faktą patvirtinančios pažymos parengimą skundo tyrimo metu Seimo kontrolieriui nebuvo pateikta.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

14. Pagal Lietuvos Respublikos kelių 1995-05-11 įstatymo Nr. I-891 (2002-10-03 įstatymo Nr. IX-1113 redakcija su pakeitimais; toliau – Kelių įstatymas) nuostatas:

„*Gatvė* – kelias ar jo ruožas, esantis miesto ar kaimo gyvenamosios vietovės teritorijoje, paprastai turintis pavadinimą (2 straipsnio 2 punktas);

<...> *Vietinės reikšmės keliai* naudojami vietiniam susisiekimui ir *skirstomi* į:

1) *viešuosius kelius*. Tai keliai, jungiantys rajoninius kelius, gyvenamąsias vietas, sąvartynus, rekreacijos objektus, lankomus gamtos, kultūros paminklus, bei **gatvės gyvenamosiose vietovėse** ir kiti keliai, nepriskirti valstybinės reikšmės keliams (3 straipsnio 3 dalies 1 punktas) <...>;

<...> Vietinės reikšmės viešieji keliai ir gatvės nuosavybės teise priklauso savivaldybėms, o vidaus keliai – valstybei, savivaldybėms, kitiems juridiniams ir (ar) fiziniams asmenims (4 straipsnio 3 dalis);

<...> **Gatvių, kurios nėra valstybinės reikšmės kelių tąsa, projektavimo, tiesimo, rekonstravimo, taisymo (remonto) ir priežiūros darbus organizuoja ir užsakovo funkcijas atlieka savivaldybės** (5 straipsnio 6 dalis).

<...> Vietinės reikšmės kelių sąrašus tvirtina savivaldybių tarybos (6 straipsnio 4 dalis).

<...> **Duomenis apie vietinės reikšmės kelius renka, inventorizuoja, tvarko ir saugo savivaldybės**. Jos tvirtina kelių duomenų bankų nuostatus apie duomenų objektus, tvarkymą, saugojimą ir kita, disponuoja šių duomenų bankais ir neatlygintinai teikia reikalingus duomenis valstybės kadastrams, registrams, klasifikatoriams bei duomenų bankams, taip pat turi teisę nemokamai gauti iš jų reikalingą informaciją apie kelius (7 straipsnis).

<...> Vietinės reikšmės viešųjų kelių kategorijas nustato savivaldybės“ (9 straipsnis).

15. Pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo 1998-05-12 įstatymo Nr. VIII-729 (2002-05-23 įstatymo Nr. IX-900 redakcija su pakeitimais) 8-1 straipsnį, „valstybės ir savivaldybių turtas turi būti valdomas, naudojamas ir juo disponuojama vadovaujantis šiais principais:

1) *visuomeninės naudos*; šis principas reiškia, kad valstybės ir savivaldybių turtas turi būti valdomas, naudojamas ir juo disponuojama rūpestingai, siekiant užtikrinti visuomenės interesų tenkinimą;

2) *efektyvumo*; šis principas reiškia, kad sprendimais, susijusiais su valstybės ir savivaldybių turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, turi būti siekiama maksimalios naudos visuomenei;

3) *racionalumo*; šis principas reiškia, kad valstybės ir savivaldybių turtas turi būti tausojamas, nešvaistomas ir racionaliai tvarkomas;

4) *viešosios teisės*; šis principas reiškia, kad sandoriai dėl valstybės ir savivaldybių turto turi būti sudaromi tik teisės aktų, reglamentuojančių disponavimą valstybės ir (ar) savivaldybių turto, nustatytais atvejais ir būdais“.

16. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-02-11 nutarimu Nr. 155 patvirtinto Kelių priežiūros tvarkos aprašo 6 punktą, **savivaldybės atlieka** vietinės reikšmės viešųjų kelių ir **gatvių taisymo bei priežiūros darbų ir saugaus eismo sąlygų užtikrinimo užsakovo funkcijas** (išskyrus 8.2.1. punkte nurodytus darbus), **vykdo** vietinės reikšmės viešųjų kelių (**gatvių**) **naudojimo priežiūrą, organizuoja techninę jų priežiūrą**.

Pagal Aprašo 8.3 punktą, gyvenamųjų vietovių gatvių, kurios nėra valstybinės reikšmės kelių tąsa ir nuosavybės teise priklauso savivaldybėms, taisymo bei priežiūros darbų užsakovo funkcijas atlieka ir jų vertę apskaito savivaldybės.

Pagal Aprašo 35 punktą, objekto statytojas (užsakovas), gavęs kelio savininko (valdytojo) ir žemės savininkų leidimą, teikia jį savivaldybei kartu su kitais dokumentais, nurodytais Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 23 straipsnyje statybos leidimui gauti. **Jeigu dirbdamas įvairius darbus kelio juostoje ar kelio apsaugos zonoje leidimą gavęs (ar jo neturintis) juridinis ir (ar) fizinis asmuo padaro žalą keliui ar jo statiniui, jis privalo ją atlyginti**. Už darbų kokybę, technologiją, saugos ir saugaus eismo reikalavimų vykdymą atsako leidimą gavęs juridinis ar fizinis asmuo; <...> iškilę tarp šalių ginčai sprendžiami derybų būdu, o nepavykus jų sureguliuoti – įstatymų nustatyta tvarka.

Pagal Aprašo 41 punktą, valstybinės ir vietinės reikšmės kelius prižiūrintys asmenys turi teisę reikalauti, kad kelyje ar jo apsaugos zonoje dirbę juridiniai ir (ar) fiziniai asmenys, užbaigę darbus, kartu su leidimus išdavusiu subjektu surašytų darbų baigimo ir priėmimo aktą.

17. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-31 nutarimu Nr. 649 patvirtintos Institucijų, atsakingų už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų, skirtų Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumentui įgyvendinti, administravimą, atsakomybės ir funkcijų paskirstymo taisyklės (toliau – Taisyklės).

Pagal Taisyklių 4 punktą, *įgyvendinančioji institucija* – institucija, atsakinga už priskirtų bendrojo programavimo dokumento priemonių projektų administravimą ir įgyvendinimo priežiūrą. Viena iš įgyvendinančių institucijų yra viešoji įstaiga Aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra.

Pagal Taisyklių 11.8 punktą, įgyvendinančioji institucija, įtarusi, kad esama pažeidimų, ir (arba) gavusi apie juos informacijos, Administravimo ir finansavimo taisyklėse nustatyta tvarka atlieka tyrimą. Nustačiusi pažeidimų, Administravimo ir finansavimo taisyklėse nustatyta tvarka siūlo tarpinei institucijai nutraukti paramos sutartį ir (arba) susigrąžinti išmokėtas paramos lėšas ir (arba) sumažinti paramą ir (arba) pateikia kitus siūlymus. Įtarusi, kad pažeidimas gali būti susijęs su nusikalstama veika, apie tai praneša Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai, tarpinei ir mokėjimo institucijoms.

Pagal Taisyklių 1 priedo BPD priemonių lentelę *BPD priemonės „Aplinkos kokybės gerinimas ir žalos aplinkai prevencija“*, tarpinė institucija yra Aplinkos ministerija, o įgyvendinančioji institucija – Aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra.¹⁸ Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002-05-14 įsakymu Nr. 242 patvirtinto Statybos techninio reglamento STR 1.11.01:2002 Statinių pripažinimo tinkamais naudoti tvarka 2 punktą, **statinių pripažinimo tinkamais naudoti tikslas yra įvertinti, kaip jie atitinka projektus, esminius statinio reikalavimus, galimybę saugiai naudoti statinį pagal paskirtį.**

Pagal Reglamento 4 punktą, rangos būdu pastatytų, rekonstruotų, kapitališkai suremontuotų **statinių pripažinimo tinkamais naudoti organizavimas yra statytojų (arba jų įgaliotų asmenų) ir rangovų bendra pareiga** <...>.

Pagal Reglamento 9.1 punktą, *tinkamas naudoti statinys* – toks statinys, kuris atitinka projektą, tenkina esminius statinio reikalavimus ir **gali būti saugiai naudojamas pagal paskirtį.**

Pagal Reglamento 9.6 punktą, *statinio pripažinimas tinkamu naudoti* – nustatyta tvarka sudarytos komisijos atliekamas patikrinimas ir patvirtinimas, kad statinys pastatytas pagal privalomųjų statinio projekto rengimo dokumentų reikalavimus, pagal statinio projektą ir atitinka Statybos įstatymo nustatytus esminius statinio reikalavimus bei teisės aktais nustatytos veiklos sričių reikalavimus.

Pagal Reglamento 33 punkto 5 punktą, **dėl projekto klaidų garantiniu eksploatacijos laikotarpiu atsiradusius statinio defektus rangovas šalina projektuotojo sąskaita.**

Statinių pripažinimo tinkamais naudoti komisijoms teikiamų dokumentų bendrame sąraše 7 punktu nurodyta **inžinerinių tinklų apžiūrėjimo ir išbandymo aktai.**

Dėl X kreipimusi nagrinėjimo Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijoje

Nustatyti tyrimui reikšmingos aplinkybės

19. Pareiškėjas **2008-05-29** raštu kreipėsi į Vilkaviškio rajono savivaldybės merą (gautas 2008-05-30, reg. Nr. GP-136) dėl Kisiniškių kaime vykdomų fekalinės kanalizacijos įrengimo darbų.

Pareiškėjas pažymėjo, kad *darbai vykdomi pagal projektą, kuris visiškai nepriderintas prie jau esamų kanalizacijos tinklų. Projektuojant ir įrengiant kanalizacijos rinktuvus, net nebuvo paklausta gyventojų, kur jiems būtų patogiau ir pigiau prisijungti prie įrengiamos kanalizacijos* (informavo, kad atliekant analogiškus darbus Vilkaviškio mieste, Pietario gatvėje, buvo derinama

asmeniškai su kiekvienu gyventoju ir gyvenantiems kitoje gatvės pusėje sumontuoti rinktuvai prie jų namų, ko nebuvo daroma Kisiniškių kaime).

Pareiškėjas kreipimesi taip pat nurodė, kad kreipėsi į Mindaugą Lenką, kuruojančią minėtus projektus, prašydamas iškviesti projektuotoją, projektavusį tinklus, tačiau šis prašymas nebuvo patenkintas.

Be to, pareiškėjas kreipimesi pridūrė, kad **prie jo namo suprojektuotas ir įrengtas rinktuvas, į kurį visiškai neįmanoma įjungti fekalinės kanalizacijos, nors šiam nereikalingam rinktuvui įrengti patiesta daugiau nei 80 metrų kanalizacinio vamzdžio ir įrengtas gelžbetoninis kanalizacijos šulinys, kas kainuoja nemažus pinigus.**

Pareiškėjas prašė merą įpareigoti atsakingus savivaldybės darbuotojus iškviesti projektą rengusį projektuotoją, paaiškinti, kodėl taip nevykusiai suprojektuota tokia gera priemonė. Be to, pažymėjo, kad **apie vykdomus darbus gyventojai visiškai nebuvo informuoti.**

Pareiškėjas prašė informuoti, ar numatytos lėšos sugadintai asfalto dangai atstatyti, ir kada ji bus atstatyta.

20. Atsakymas pateiktas Vilkaviškio rajono savivaldybės mero A. Bagušinsko (rengėjas – Algimantas Mackevičius) **2008-06-17** raštu Nr. (01) (7.6) SD-1487. Pareiškėjas tik informuotas, kad susipažinus su projektine dokumentacija ir X paklausimu, meras pritaria siūlymams ir informuoja, kad projekte bus atlikti atitinkami pakeitimai. Taip pat pažymėta, kad sugadintai asfalto dangai atstatyti lėšos numatytos, danga bus atstatoma sutartyje numatytais terminais.

21. Vilkaviškio rajono savivaldybėje 2008-09-04 buvo gautas pareiškėjo **2008-09-03** kreipimasis (reg. Nr. GD-225) į Vilkaviškio rajono savivaldybės merą, kuriame nurodyta, kad nuo namo, esančio Eglių g. ..., iki Eglių gatvės pabaigos asfalto juosta susiaurinta nuo 50 iki 100 cm, neatstatyta asfalto danga, kuri buvo subjaurota dėl nemokšiško darbų vykdymo ar sulaužyta sunkiasvorės statybininkų technikos.

Pareiškėjas prašė paaiškinti, **kodėl Kisiniškių kaime, vykdant sugadinto ir subjauroto asfalto dangos atstatymą po kanalizacijos tinklų įrengimo, nesilaikoma visuotinai priimtose normose, t. y. asfalto danga turi būti tokia ar geresnė nei prieš sugadinimą.**

X prašė mero informuoti, kada bus atlikti pirmiau nurodyti darbai, o jei tai nebus daroma, nurodyti priežastis.

22. Vilkaviškio rajono savivaldybės mero A. Bagušinsko (rengėjas – Mindaugas Lenkas) **2008-09-23** raštu Nr. (07) (7.6) SD-2505 pareiškėjas informuotas, kad „Kisiniškių gyvenvietėje yra vykdomas projektas „Geriamojo vandens ir nuotekų sistemų statyba Karalių, Kisiniškių ir Vokiškėlių kaimuose“, kurio tikslas – pastatyti nuotekų surinkimo trasas Karalių, Kisiniškių ir Vokiškėlių kaimuose. Projektas dalinai finansuojamas ES struktūrinių fondų, Lietuvos Respublikos biudžeto ir savivaldybės biudžeto lėšomis. Numatomas projekto užbaigimo terminas 2008-10-31. Iki to laiko bus pilnai sutvarkyta nuotekų sistemų statybos metu sugadinta aplinka, atstatant ją iki buvusio lygio. **Šiuo metu Kisiniškių gyvenvietėje yra atlikti tik gatvių asfalto dangos atstatymo darbai. Atlikus matavimus, nustatyta, kad asfalto dangos plotis Eglių gatvėje (nuo namo Nr. ... iki namo Nr. ...) padarytas ne mažesnis nei 5 m., nes būtent toks asfalto dangos plotis užfiksuotas prieš statybos darbų pradžią darytose topografinėse nuotraukose. Visos gatvės dangos atnaujinimas nebus atliekamas, nes pagal ES finansinės paramos skyrimo sutartį lėšos skiriamos tik asfalto dangai virš nuotekų surinkimo trasos atstatyti“.**

23. Pareiškėjas **2008-09-19** raštu pakartotinai kreipėsi į Vilkaviškio rajono savivaldybės merą (gautas 2008-09-22, reg. Nr. GP-235) ir Lietuvos Respublikos Seimo narį Valentiną Mazuronį, pažymėdamas, kad, **po paklausimo praėjus daugiau nei dviem savaitėm, nesulaukė savivaldybės tarnautojų apsilankymo įsitikinti faktine situacija vietoje.**

Tame pačiame rašte nurodė, kad savivaldybė nenori priversti rangovą atstatyti tai, ką šis sugadino.

24. Vilkaviškio rajono savivaldybės mero A. Bagušinsko (rengėjas – Valdas Riklius) **2008-10-09** raštu Nr. (07) (7.6) SD-2681 pateikta informacija buvo analogiška Vilkaviškio rajono savivaldybės mero A. Bagušinsko (rengėjas – Mindaugas Lenkas) **2008-09-23** rašte Nr. (07) (7.6) SD-2505 nurodytai informacijai, papildomai pažymint, kad buvusio asfalto dangos stovis prieš

statybos darbus buvo užfiksuotas darant fotografijas, iš kurių aiškiai matyti, kad asfalto danga prie namo, esančio Eglių g. Nr. ..., kuriame gyvena X, nesiekė pačių gyventojų padaryto šaligatvio borto, nes tarp asfalto dangos ir borto yra aiškiai matomas žvyro dangos ruožas.

Tuo pačiu raštu X informuotas, kad visų gatvių asfalto dangos atnaujinimas Kisiniškių gyvenvietėje nebus atliekamas, nes pagal ES finansinės paramos skyrimo sutartį lėšos skiriamos tik asfalto dangai virš nuotekų surinkimo trasos atstatyti.

25. Pareiškėjas **2008-09-25** raštu pakartotinai kreipėsi į Vilkaviškio rajono savivaldybės merą (gautas 2008-09-26, reg. Nr. GP-243), pažymėdamas, kad „**2008-09-23 atsakymas, rengtas Mindaugo Lenko, visiškai neatitinka realybės, nes asfalto danga susiaurinta, ką įrodo asfalto likučiai ir gatvės buldūrai, iki kurių buvo asfalto danga**“.

Be to, skunde priduriama, kad M. Lenkas *matomai ruošė atsakymą, net nenuvykęs į vietą*, t. y. neatlikęs tyrimo.

Pareiškėjas nurodė, kad valstybės tarnautojas, kuriam pavesta ginti viešąjį interesą, gina atmetinai dirbančią rangovinę organizaciją.

26. Vilkaviškio rajono savivaldybės mero A. Bagušinsko (rengėjas – Saulius Vabalas) **2008-10-09** raštu Nr. (07)(7.6)SD-2682 pareiškėjas informuotas, kad išanalizavus toponuotrauką, darytą prieš techninio projekto rengimą ir fotonuotraukas, kuriose užfiksuotas asfalto dangos stovis prieš statybos darbų pradžią, bei įvertinus situaciją vietoje, nustatyta, kad pareiškėjo paklausime nurodyta informacija apie buvusį gatvės asfalto dangos plotį neatitinka tikrovės. Iš turimų fotonuotraukų aiškiai matosi, kad asfalto danga prie namo, esančio Eglių g. Nr. ..., nesiekė pačių gyventojų padaryto šaligatvio borto, nes tarp asfalto dangos ir borto buvo aiškiai matomas žvyro dangos ruožas. Atlikus matavimus nustatyta, kad asfalto dangos plotis Eglių gatvėje padarytas ne mažesnis, nei užfiksuotas prieš statybos darbų pradžią darytose topografinėse nuotraukose.

Tuo pačiu raštu X informuotas, kad numatomas projekto užbaigimo terminas – 2008-10-31. Iki to laiko bus visiškai sutvarkyta nuotekų sistemų statybos metu sugadinta aplinka, atkuriant ją iki buvusio lygio.

27. Pareiškėjas **2008-10-14** kreipėsi į merą (gautas 2008-10-15, reg. Nr. GP274) pažymėjo, kad **2008-10-07 susitikime dalyvavę, be X, dar trys kaimo gyventojai patvirtino, kad asfalto danga atstatyta nepilnai**.

Pareiškėjas, nurodęs savivaldybės darbuotojų darbo spragas (S. Vabalas ir V. Rikliaus rengti atsakymai visiškai neatitinka tikrovės: nors nurodyta, kad pagal ES reikalavimus galima atstatyti tik dangą virš paklotos trasos, tačiau neatsakoma, koku pagrindu leidžiama gadinti šalia paklotos trasos esančią dangą, kas buvo padaryta Kisiniškių kaime). Pareiškėjas pažymėjo, kad **ir pateiktos nuotraukos neginčijamai įrodo, kad asfalto danga susiaurinta ne mažiau kaip 49 cm ir tai padaryta visame kaime, o tai sudaro ne mažiau kaip 400 kv. m (tai sudaro apie 20 kub. m asfaltbetonio)**.

Taip pat pareiškėjas atkreipė dėmesį į tai, kad „rangovinė organizacija dirba aplaidžiai, net nusikalstamai: **prie namo, esančio Simanėliškių g. 4, vykdant atsakymą į 2008-05-29 paklausimą, vietoj keturių metrų paklojo 20 metrų trasos, tiek pat sugadino asfalto dangos, įrengė visiškai nereikalingą šulinį**“.

Pareiškėjas prašė Vilkaviškio rajono savivaldybės mero įpareigoti rangovinę organizaciją atstatyti asfalto dangą iki darbų vykdymo pradžios buvusio lygio.

28. Vilkaviškio rajono savivaldybės meras (rengėjas – Algimantas Mackevičius) **2008-10-29** raštu Nr. (01) (7.6) SD-2874 X pranešė, kad pritaria 2008-10-09 rašte Nr. 2681 išdėstytiems teiginiams. Kartu pareiškėjas informuotas, kad analizuodamas atsiradusią problemą, kreipėsi į **UAB „DIDMA“, laimėjusią konkursą dėl vykdomų darbų techninės priežiūros, prašydamas išskirtinai įvertinti atliktų darbų kokybę ir nukrypimus nuo techninio projekto, įgyvendinant nuotekų tinklų statybos projektą Kisiniškių kaime**.

29. Pareiškėjas **2008-11-04** kreipėsi savivaldybės merui nurodė, kad, susipažinus su A. Mackevičiaus rengtu atsakymu, galima teigti, jog techninę priežiūrą vykdanči organizacija, nepastebėjusi, kad dauguma sumontuotų *kinečių yra tiesioginio pratekėjimo*, neturi atšakos šoniniam pajungimui, prie kurios būtų galima prijungti namo, dėl kurio yra sumontuota, nuotekas,

nepastebės ir nekokybiškai atstatytos asfalto dangos nuo Pietario g. 58 namo, ir fakto, kad asfalto danga susiaurinta apie 50 cm, kad pagal likusią asfalto dangos dalį juosta susiaurinta apie 90 cm. Pareiškėjas klausia, **kokių kriterijų pagrindu, nesutinkant atstatyti asfalto dangos iki buvusios būklės visame kaime, asfalto danga Santakos gatvėje, kur gyvena keli gyventojai, perklotą naujai ištiesai dviem sluoksniais.**

30. Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos direktorius Sigitas Kasparaitis (rengėjas – Algimantas Mackevičius) **2008-11-27** raštu Nr. (07) (7.6) SD-3111 atsakydamas į X **2008-10-29** kreipimąsi į merą (reg. Nr. B-2918/33-846), informavo, kad rangos sutartyje buvo nurodytas projekto užbaigimo terminas – 2008-10-31, tačiau statybos darbai dėl pavėluotai gauto finansavimo Karalių ir Vokiškėlių kaimuose buvo pradėti vykdyti tik 2008 m. rugpjūčio mėnesį, todėl darbų pabaigos terminas buvo pratęstas iki 2008-11-17. **Iki šio termino rangovas užbaigė tik nuotekų sistemos statybos darbus, tačiau dėl nepalankių oro sąlygų statybos metu sugadintos aplinkos atstatymo darbai negalėjo būti vykdomi, todėl su rangovu pasirašytas papildomas susitarimas, kuriuo rangovas įsipareigojo iki 2009-05-30 sutvarkyti nuotekų sistemų statybos darbų metu sugadintą aplinką, atkuriant ją iki buvusio lygio. Kisiniškių gyvenvietėje yra atlikti tik pradiniai gatvių asfalto dangos atstatymo darbai, todėl iki minėto termino (2009-05-30) bus visiškai sutvarkyta aplinka, o asfalto danga atstatyta iki buvusio lygio, atsižvelgiant į toponuotraukose užfiksuotus gatvių asfalto dangos pokyčius.**

Tuo pačiu raštu pažymėta, kad nuotekų tinklų darbai buvo vykdomi pagal techninį projektą, kuris parengtas pagal galiojančius reikalavimus, ir atlikta jo ekspertizė. **Šulinių ir kinečių suprojektuota ir pastatyta tiek, kad kiekvieno namo gyventojai turėtų galimybę prisijungti prie nuotekų tinklų savo sklypo pločio ribose.**

Be to, pareiškėjas informuotas, kad visų gatvių asfalto dangos atnaujinimas Kisiniškių gyvenvietėje nebus atliekamas, nes pagal ES finansinės paramos skyrimo sutartį lėšos skiriamos tik asfalto dangai virš nuotekų surinkimo trasų atstatyti.

31. Pareiškėjas **2008-12-03** kreipimesi į savivaldybės administracijos direktorių (gautas 2008-12-03, reg. Nr. GP-330) pažymėjo, kad 2008-11-29 gautas S. Kasparaičio atsakymas jo netenkina, nes:

1) nors remiamasi teiginiu, kad atnaujinti visos asfalto dangos neleidžia ES finansinės paramos skyrimo sutartis, prašė paaiškinti, koku pagrindu leidžiama gadinti šalia trasos esančią dangą;

2) **Eglių gatvėje trys gyventojai, o Katinės gatvėje vienas gyventojas liko be galimybės prisijungti prie nuotekų tinklų savo sklypo pločio ribose. Prašyta nurodyti priežastis;**

3) kodėl nesutikus atstatyti asfalto dangą visame kaime, asfalto danga „dviem ištiniais sluoksniais“ buvo atstatyta Santakos gatvėje, kurioje gyvena keletas gyventojų. Prašyta paaiškinti, kieno nurodymu buvo tai padaryta ir už kokias lėšas;

4) ar visame kaime asfalto danga bus atstatyta iki buvusių faktinių pločių ar iki nevykusiai užfiksuotų pločių toponuotraukose (pažymėta, kad faktinius buvusios asfalto juostos pločius įrodo nuotraukose išlikę asfalto likučiai, žymintys buvusį asfalto dangos kraštą);

5) dėl netinkamo asfalto dangos atstatymo yra surinkti beveik visų kaimo gyventojų parašai, kurie pateikti Valstybinei darbų priėmimo komisijai.

32. Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos direktorius Sigitas Kasparaitis (rengėjas – Valdas Riklius) **2008-12-23** raštu Nr. (07) (7.6) SD-3402 X informavo, kad **komisija**, paskirta Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininko įsakymu, **2008-12-09 pripažino, kad nuotekų šalinimo tinklai Karalių, Kisiniškių ir Vokiškėlių kaimuose tenkina nustatytus reikalavimus ir tinka naudoti.** Komisijos sprendimu asfalto dangos ir žalios vejos atstatymo darbus leista atlikti iki 2009-05-30.

Pareiškėjas informuotas, kad **asfalto dangos Santakos gatvėje remontas atliktas iš Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų. Lėšos skirtos Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos 2008-07-25 sprendimu Nr. B-TS-512 „Dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti 2008 metais paskirstymo papildymo“.**

Pažymėta, kad atsakymai į kitus nurodytus klausimus buvo pateikti raštuose: 2008-11-27 Nr. (07) (7.6) SD-3111; 2008-10-09 Nr. (07) (7.6) SD-2681, 2008-09-23 Nr. (07) (7.6) SD-2505.

33. Pareiškėjas **2008-12-05** kreipimesi į savivaldybės administracijos direktorių (gautas 2008-12-08, reg. Nr. GP-332) pažymėjo, kad 2009-11-04 kreipėsi į merą, atsakydamas į jo netenkinantį atsakymą dėl Santakos gatvės išsininio padengimo nauja asfalto danga. Nesulaukęs atsakymo po 20 darbo dienų, kreipiasi dar kartą, informuodamas, kad dėl netinkamo asfalto dangos atstatymo surinkti Kisiniškių kaimo gyventojų parašai perduoti Valstybinės priėmimo komisijos nariui S. Kurtinaičiui.

34. Vilkaviškio rajono savivaldybės meras (rengėjas – Algimantas Mackevičius) **2008-12-16** raštu Nr. (01) (7.6) SD-3325 pareiškėjui pranešė, kad visą informaciją, susijusią su Santakos gatvės remontu, gali surasti Vilkaviškio rajono savivaldybės tinklalapyje, susipažinęs su Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. B-TS-512.

Kartu pažymėta, kad pareiškėjas galėjo dalyvauti tarybos posėdžio diskusijose 2008-07-25, svarstant ir priimant šį sprendimą. Pažymėta, kad visi tarybos sprendimų projektai ir sprendimai visada skelbiami vietinėje spaudoje ir savivaldybės tinklalapyje.

35. Pareiškėjas **2008-12-24** kreipimesi į savivaldybės administracijos direktorių (gautas 2008-12-29, reg. Nr. GP-35) pažymėjo, kad 2008-11-29 gautas S. Kasparaičio atsakymas netenkina, o 2008-12-24 gautame rašte nėra nė vieno atsakymo.

36. Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos direktorius Sigitas Kasparaitis (rengėjas – Valdas Riklius) **2009-01-23** raštu Nr. (07) (7.6) SD-212 pareiškėją informavo, kad atsakymai į pasikartojančius klausimus pateikti raštuose: 2008-11-27 Nr. (07) (7.6) SD-3111; 2008-10-09 Nr. (07) (7.6) SD-2681, 2008-09-23 Nr. (07) (7.6) SD-2505, 2008-12-23 Nr. (07) (7.6) SD-3402. Pažymėta, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 23 straipsnio nuostatomis, skundai, teikiami tais pačiais klausimais, nenagrinėjami.

37. Pareiškėjas **2009-01-07** kreipimesi į savivaldybės merą (gautas 2009-01-08, reg. Nr. GP-3) pažymėjo:

1) be sprendimo ir priedų savivaldybės tinklalapyje, daugiau informacijos apie asfalto dangos įrengimą Santakos gatvėje nėra, prašė paaiškinti, kieno teikimu ir prašymu buvo priimtas minėtas sprendimas;

2) 2008-06-17 rašte Nr. (01)(7.6)SD-1487 nurodyta, kad *sugadintai asfalto dangai atstatyti lėšos numatytos, tačiau 2008-07-25 Tarybos sprendimu jau skiriamos lėšos asfalto dangos remontui konkrečioje Kisiniškių kaimo gatvėje, taigi, kyla klausimas, kas turėjo būti padaryta iš objekto sąmatos lėšų ir kas iš užsakovo rezervo, kodėl buvo skirtos papildomos lėšos;*

3) paaiškinti, ar papildomame susitarime aplinkai atkurti numatyta asfalto dangą atstatyti iki buvusio lygio (kas nurodyta su 2008-10-09 savivaldybės raštu pateiktose fononuotraukose) ar iki lygio, nurodyto „nevykusiai padarytose“ toponuotraukose. Pareiškėjas pažymėjo, kad *fotonuotraukose nenuginčijamai matyti, kad tarpas tarp gatvės borto ir buvusios asfalto dangos yra ne daugiau 25 cm, o po atstatymo šis tarpas jau 75 cm (dingo 50 cm).*

38. Vilkaviškio rajono savivaldybės meras (rengėjas – Algimantas Mackevičius) **2009-01-29** raštu Nr. (01) (7.6) SD-251 pareiškėją informavo, kad sprendimas ir priedai paskelbti, kiti teiginiai nepagrįsti, nes 2008-06-17 rašto Nr. (01) (7.6) SD-1487 turinio negalima sieti su minimu Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu.

39. Pareiškėjas **2009-02-13** kreipimesi į savivaldybės administracijos direktorių (gautas 2009-02-17, reg. Nr. GP-43) pažymėjo, kad 2009-01-23 gavo atsakymą į 2008-12-24 paklausimą, kuriame teiravosi, ar Kisiniškių kaime gatvių asfalto danga bus atstatyta iki buvusio pločio, kuris užfiksuotas kartu su 2008-10-09 mero pasirašytu atsakymu pateiktose fononuotraukose, ar iki toponuotraukose, pagal kurias jau dabar atstatyta asfalto danga, nurodyto pločio. Į šį klausimą neatsakyta.

Taip pat nepateiktas atsakymas ir į klausimą, kodėl į 2008-07-15 tarybos sprendimo Nr. B-TS-512 1-ą priedą buvo įtraukta Šeimenos seniūnijos Santakos gatvė, kurioje net nėra išsininio pravažiavimo (akligatvis), gyvena 4 gyventojai, kurios asfalto danga irgi buvo sugadinta dėl kanalizacijos montavimo darbų, ir remontas turėjo būti atliktas, kaip ir kitose gatvėse, iš projekte

numatytų aplinkos atstatymui skirtų lėšų, tačiau *remontas buvo atliktas skiriant papildomai 72 000 Lt iš savivaldybės biudžeto, ir visa tai buvo padaryta be Šeimenos seniūno žinios (seniūno pasirašytas 2009-01-19 raštas).*

Pareiškėjas taip pat prašė išsiaiškinti su topografinės nuotraukas, pagal kurias buvo atstatyta asfalto danga po montavimo darbų Kisiniškių kaime, ruošusia organizacija ir *atsakyti, kodėl atstatyta asfalto danga siauresnė už faktiškai buvusių dangą, kurios plotis yra užfiksuotas prieš darbų pradžią darytose ir administracijos direktoriaus X pateiktose fotonuotraukose.* Taip pat prašė nurodyti topografinės nuotraukas ruošusią organizaciją.

40. Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos direktorius S. Kasparaitis (rengėjas – Valdas Riklius) **2009-03-16** raštu Nr. (07) (7.6) SD-646 pareiškėją informavo, kad atsakymai į pareiškėjo skunduose pasikartojančius klausimus buvo pateikti raštuose 2008-11-27 Nr. (07) (7.6) SD-3111; 2008-10-09 Nr. (07) (7.6) SD-2681, 2008-09-23 Nr. (07) (7.6) SD-2505, 2008-12-23 Nr. (07) (7.6) SD-3402. Pažymėta, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 23 straipsnio nuostatomis, tuo pačiu klausimu teikiami skundai nenagrinėjami.

41. Pareiškėjas **2009-03-12** rašte savivaldybės merui ir Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos nariams (gautas 2009-03-20, reg. Nr. GP-82) nurodė, kad 2008-05-29 kreipėsi į savivaldybės merą dėl „nevykusiai atmetinai parengto“ nuotekų tinklų projekto, kuris buvo vykdomas nepriderinus jo prie jau esamų kanalizacijos tinklų. Taip pat pareiškėjas nurodė, kad 2008-09-03 kreipėsi į merą, kai užbaigus statybos darbus rangovas neatstatė sunkiasvorės technikos subjaurotos asfalto dangos, o virš nuotekų surinkimo trasos atkurta danga buvo rangovo susiaurinta.

Pareiškėjas piktinasi savivaldybės siūlymu pageidaujamos informacijos ieškoti savivaldybės internetiniame tinklalapyje.

Pareiškėjas nurodė, kad dėl problemų, kilusių vykdant fekalinės kanalizacijos statybos darbus Kisiniškiuose, jo susirašinėjimas su savivaldybės viešojo administravimo subjektais trunka daugiau nei aštuoni mėnesiai.

Dėl pirmiau nurodytų priežasčių pažeistos pareiškėjo teisės, todėl nurodė, kad **tikisi gauti motyvuotus ir aiškius atsakymus į jį dominančius klausimus.**

42. Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos direktorius S. Kasparaitis (rengėjas – Valdas Riklius) **2009-04-20** raštu Nr. (07) (7.6) SD-959 pareiškėją informavo, kad atsakymai į skunduose pasikartojančius klausimus buvo pateikti raštuose: 2008-11-27 Nr. (07) (7.6) SD-3111; 2008-10-09 Nr. (07) (7.6) SD-2681, 2008-09-23 Nr. (07) (7.6) SD-2505, 2008-12-23 Nr. (07) (7.6) SD-3402.

Pažymėta, kad komisija 2008-12-09 pripažino, jog nuotekų šalinimo tinklai Karalių, Kisiniškių ir Vokiškėlių kaimuose tenkina nustatytus reikalavimus ir tinka naudoti, bei leido asfalto dangos ir žalios vejės atstatymo darbus atlikti iki 2009-05-30; Kisiniškių kaime šiuo metu vykdomi asfalto dangos ir žalios vejės atstatymo darbai.

2008-12-23 Nr. (07) (7.6) SD-3402 rašte pateikta informacija, iš kokių lėšų ir kieno sprendimu buvo atliktas asfalto dangos remontas Santakos gatvėje.

43. Pareiškėjas **2009-03-25** kreipėsi į savivaldybės administracijos direktorių (gautas 2009-03-26, reg. Nr. GP-93) pažymėjo, kad atsakyme į 2009-02-13 paklausimą melagingai teigiama, kad atsakyme nurodytuose raštuose jau pateikti atsakymai į jo paklausimus.

44. Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus S. Kasparaičio (rengėjas – Valdas Riklius) **2009-04-21** atsakymas Nr. (07) (7.6) SD-949 į pareiškėjo **2009-03-25** skundą analogiškas Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus S. Kasparaičio (rengėjas – Valdas Riklius) **2009-04-20** raštui Nr. (07) (7.6) SD-959.

45. Pareiškėjas **2009-04-20** kreipėsi į savivaldybės merą (gautas 2009-04-22, reg. Nr. GP-129) prašė paaiškinti, kodėl negauna atsakymo į savo skundą, savivaldybėje užregistruotą 2009-03-20 (reg. Nr. GP-82).

46. Vilkaviškio rajono savivaldybės meras (rengėjas – Valdas Riklius) **2009-04-23** raštu Nr. (07) (7.6) SD-991 pareiškėją informavo, kad į 2009-03-12 skundą (registracijos data 2009-03-20; reg. Nr. GP-82) atsakyta 2009-04-20.

47. Pareiškėjas **2009-05-20** rašte savivaldybės administracijos direktoriui (gautas 2009-05-21,

reg. Nr. GP-174) nurodė, kad 2009-04-15 kreipėsi su skundu į Marijampolės apskrities administracinių ginčų komisiją dėl Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus nenoro teikti informaciją ir melagingos informacijos pateikimo.

Marijampolės apskrities administracinių ginčų komisijos 2009-05-18 sprendimu Nr. 2009/4-AGK-4R-4 nuspręsta rekomenduoti pareiškėjui dar kartą tiksliai suformuluoti visus paklausimus bei norimą gauti informaciją ir pateikti šį paklausimą Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijai; įpareigoti Vilkaviškio rajono savivaldybės administraciją išnagrinėti iš pareiškėjo gautą tiksliai suformuluotą paklausimą, tinkamai atsakyti į visus pateiktus klausimus ir suteikti visą turimą ir galimą pateikti informaciją.

Pareiškėjas 2009-05-20 raštu savivaldybės administracijos direktoriui nurodė, kad, vadovaudamasis Marijampolės apskrities administracinių ginčų komisijos 2009-05-18 sprendimu Nr. 2009/4-AGK-4R-4, klausia:

„1) kodėl biudžeto lėšos Kisiniškių km. Santakos gatvės remontui skirtos, net nežinant Šeimenos sen. seniūnui (naujai perklotas asfalto dangos ištisais dviem sluoksniais). Santakos gatvėje gyvena tik 4 gyventojai, nėra ištisinio pravažiavimo (akligatvis), buvusi asfalto danga, kaip ir kitose kaimo gatvėse, sugadinta, vykdamas kanalizacijos tinklų įrengimo darbus, ir turėjo būti suremontuota, kaip ir kitos kaimo gatvės, iš projekte numatytų aplinkos atstatymui lėšų. Kodėl tokia išimtis sudaryta tik akligatviui, kai tuo tarpu ištisinio pravažiavimo (Simanėliškių, Eglių) gatvėse asfalto danga susiaurinta nuo 0,4 iki 1,80 metro lyginant su buvusia danga. Be to, danga atstatyta labai nekokybiškai, atmestina. Dėl to yra surinkti beveik visų Kisiniškių km. gyventojų parašai, reikalaujantys asfalto dangą atstatyti iki buvusio lygio, kurie perduoti Valstybinės priėmimo komisijos nariui S. Kurtinaičiui. Kad asfalto dangos pilnam atstatymui lėšos numatytos ir asfalto danga bus atstatyta sutartyje numatytais terminais (mero raštas 2008-06-17 Nr.(01)(7.6) SD-1487), o jau 2008-07-25 Tarybos sprendimu skiria 72 tūkst. Lt Santakos gatvės remontui. Kodėl?

2) ar bus atstatyta asfalto danga iki buvusio lygio, ką byloja išlikę asfalto juostos likučiai ir savivaldybės pateiktos foto nuotraukos, ar iki nevykusiai užfiksuotose topo nuotraukose. Atsakymo į šį klausimą negavau. Dabar, kai beveik jau baigiami atstatymo darbai, asfalto danga pilnai (net truputį plačiau) atstatyta tik prie Eglių g. ... (namas, kuriame aš gyvenu), kitose vietose ir atstatyta asfalto danga nesiekia buvusių asfalto ribų, Pvz.: nuo Eglių g. ... iki ... danga nors ir atstatyta bet ženkliai susiaurinta. Nuo Eglių g. ... iki ... namo asfalto danga po praeitų metų atstatymo nesiekia buvusio prieš išardymą dangos pločio. X klausia, kodėl neatstatyta ekskavatoriaus kaušo nagų sugadinta danga.

3) skunde, adresuotame savivaldybės administracijos direktoriui, prašiau išsiaiškinti su topografinės nuotraukos ruošusia organizacija, ir paaiškinti, kodėl pagal toponuotraukas atstatyta asfalto danga ženkliai siauresnė negu buvusi. Į šį klausimą neatsakyta“.

48. Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas, pavaduojantis administracijos direktorių, Saulius Vabalas (rengėjas – Valdas Riklius) **2009-06-15** raštu Nr. (07) (7.6) SD-1455 X informavo:

1) Dėl lėšų skyrimo Santakos gatvės, esančios Kisiniškių k., remontui.

Lėšos Santakos gatvės remontui buvo skirtos Savivaldybės tarybos 2008-07-25 sprendimu Nr. B-TS-5I2 „Dėl kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti 2008 metais paskirstymo papildymo“. Lėšos skirtos iš Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų, atsižvelgiant į Santakos gatvės gyventojų prašymą;

2) Dėl Simanėliškių ir Eglių gatvių, esančių Kisiniškių k., asfalto dangos atstatymo.

Asfalto dangos atstatymo darbai Simanėliškių ir Eglių gatvėse baigti iki 2009-05-30. Asfalto dangos plotis padarytas ne mažesnis, nei užfiksuotas techninio projekto rengimo metu Vilmanto Šlekio įmonės darytose topografinėse nuotraukose. Taip pat atstatyta ekskavatoriaus kaušo nagais sugadinta asfalto danga.

Taip pat pažymėta, kad atsižvelgiant į tai, jog pareiškėjas nuolat pakartotinai prašo tos pačios informacijos (tais pačiais klausimais pateikia naujus prašymus), ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 16

straipsnio 2 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 23 straipsnio 6 dalimi, pakartotinai ta pati informacija pareiškėjui nebus teikiama.

X išaiškinta, kad atsakymas per vieną mėnesį nuo jo įteikimo pareiškėjui dienos gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 36 straipsnyje numatyta tvarka.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

49. Pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo 1999-06-17 įstatymo Nr. VIII-1234 (2006-06-27 įstatymo Nr. X-736 redakcija su pakeitimais) nuostatas:

„<...> Šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administravimo procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą (1 straipsnis);

<...> *Viešasis administravimas* – įstatymų ir kitų teisės aktų reglamentuojama viešojo administravimo subjektų veikla, skirta įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti: administracinių sprendimų priėmimas, įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė, įstatymų nustatytų administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas ir viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas (2 straipsnio 1 dalis);

<...> *Prašymas* – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant priimti administracinį sprendimą arba atlikti kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus (2 straipsnio 14 dalis);

Skundas – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti“ (2 straipsnio 15 dalis);

<...> *Administracinė procedūra* – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant asmens skundą ar pranešimą apie viešojo administravimo subjekto veiksmus, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde ar pranešime, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą (19 straipsnio 1 dalis);

<...> Viešojo administravimo subjektas, dalyvaujantis administracinėje procedūroje, prireikus gali faktinius duomenis patikrinti vietoje. Asmeniui, dėl kurio yra pradėta administracinė procedūra, ir suinteresuotiems asmenims turi būti pranešta apie patikrinimo laiką, kad jie galėtų, jei pageidauja, dalyvauti tikrinant faktinius duomenis vietoje <...> žodiniai paaiškinimai ir patikrinimo vietoje metu nustatyti faktiniai duomenys turi būti užfiksuoti patikrinimo akte (išvadoje) ir šis aktas (išvada) tikrintojų pasirašytas. Rašytiniai paaiškinimai pridedami prie patikrinimo akto (išvados)“ (30 straipsnis).

50. Pagal Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų 2000-01-11 įstatymo Nr. VIII-1524 (2005-11-10 įstatymo Nr. X-383) nuostatas:

„<...> Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, nustato šios teisės įgyvendinimo tvarką ir reguliuoja valstybės bei savivaldybių institucijų ir įstaigų veiksmus, teikiant informaciją asmenims (1 straipsnio 1 dalis);

<...> *Informacija* – žinios, kuriomis disponuoja valstybės ir savivaldybių institucija ar įstaiga, įskaitant informaciją apie jų darbuotojų darbo užmokestį (2 straipsnio 2 dalis);

<...> *Informacijos teikimas* – informacijos atskleidimas perduodant ar kitu būdu padarant ją prieinamą pareiškėjams, užtikrinant jiems teisę laisvai susipažinti su dokumentais ir (ar) panaudoti komerciniams arba nekomerciniams tikslams (2 straipsnio 4 dalis);

<...> Įstaigos privalo teikti pareiškėjams informaciją. Atsisakyti suteikti informaciją galima šio įstatymo nustatyta tvarka. Įstaigos teikia informaciją pareiškėjams įstaigoje tvarkomais

dokumentais, informacijos rinkmenomis arba jų dalimis, pirmenybę teikiant informacijos teikimui internetu ar kitokiomis elektroninėmis priemonėmis (3 straipsnis);

<...> Įstaigos, teikdamos informaciją, vadovaujasi informacijos teikimo principais:

1) *informacijos išsamumo*, reiškiančio, kad pareiškėjui turi būti pateikta visa pagal teisės aktus teiktina jo prašymo turinį atitinkanti informacija;

2) *tikslumo*, reiškiančio, kad pareiškėjui teikiama informacija turi atitikti įstaigos disponuojamą informaciją;

3) *teisėtumo*, reiškiančio, kad įstaigos veiksmai teikiant informaciją, grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais teisės aktais;

4) *objektyvumo*, reiškiančio, kad įstaigos valstybės tarnautojai ar darbuotojai, teikdami informaciją, turi būti nešališki ir objektyvūs“ (4 straipsnis);

<...> „Įstaiga gali atsisakyti teikti informaciją, jeigu:

1) pagal pareiškėjo prašymą reikėtų sukurti dokumentus ar informacijos rinkmenas ir tai būtų susiję su neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis;

2) prašymo turinys yra nekonkretus;

3) tas pats pareiškėjas pakartotinai prašo tos pačios informacijos;

4) prašoma informacija jau buvo viešai paskelbta; tokiu atveju įstaiga per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo įstaigoje dienos nurodo pareiškėjui jos paskelbimo šaltinį;

5) įstaiga tam tikros informacijos rinkimą ir tvarkymą nutraukia pasikeitus įstaigos funkcijoms (16 straipsnio 2 dalis).

<...> Jeigu įstaiga atsisako pateikti informaciją, pareiškėjui išsiunčiamas apie tai pranešimas, kuriame nurodoma atsisakymo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarka. Jeigu įstaiga atsisako pateikti informaciją dėl to, kad į prašomą informaciją trečiosios šalys turi autorių, gretutines ar duomenų bazių gamintojų (*sui generis*) teises, nurodomas asmuo, kuriam priklauso autorių, gretutinės ar duomenų bazės gamintojo (*sui generis*) teisės, jeigu tas asmuo žinomas“ (16 straipsnio 3 dalis).

51. Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos 1994-07-07 įstatymo Nr. I-533 (2008-09-15 įstatymo Nr. X-1722 redakcija su pakeitimais) 4 straipsnio 1 dalies 6, 9–12 punktus:

Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra:

„6) *savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo*. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus“;

„9) *savivaldybės gyventojų dalyvavimo tvarkant viešuosius savivaldybės reikalus*. Savivaldybės institucijos sudaro sąlygas savivaldybės gyventojams tiesiogiai dalyvauti rengiant ir svarstant sprendimų projektus, organizuojant apklausas, susirinkimus, sueigas, viešą peticijų nagrinėjamą, skatina kitas pilietinės iniciatyvos formas. Savivaldybės institucijos diegia savivaldos principus švietimo, kultūros ir kitose įstaigose, remia asociacijų iniciatyvas, susijusias su viešųjų savivaldybės reikalų tvarkymu;

10) *veiklos skaidrumo*. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla turi būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma;

11) *viešumo ir reagavimo į savivaldybės gyventojų nuomonę*. Savivaldybės gyventojai ar jų atstovai turi teisę susipažinti su savivaldybės institucijų sprendimų projektais ir priimtais sprendimais, gauti viešus ir motyvuotus atsakymus į pareikštą nuomonę apie savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų ar atskirų valstybės tarnautojų darbą“.

52. Pagal Vietos savivaldos įstatymo 32 straipsnio 3 dalies 12 punktą, „seniūnas teikia savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymus <...> savivaldybei priklausančių kelių, gyvenviečių gatvių, šaligatvių ir aikščių tvarkymo, vietinio susisiekimo transporto organizavimo, savivaldybei priklausančių pastatų ir statinių remonto <...>“.

III. TYRIMO IŠVADOS

Dėl geriamojo vandens ir nuotekų sistemos statybos projekto įgyvendinimo ir asfalto dangos po statybos darbų atstatymo

53. Kisiniškių gyvenvietėje atliekant geriamojo vandens ir nuotekų sistemos statybos darbus, buvo pažeista gatvių, kuriose buvo vykdoma statyba, asfalto danga (žr. pažymos 9, 11–12 punktus).

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad tik po kolektyvinio gyventojų kreipimosi į nuolatinę statybos komisiją dėl vengimo iki galo atstatyti sugadintas gatvių asfalto dangas, Vilkaviškio rajono savivaldybės administracija sudarė su rangovu papildomą susitarimą dėl statybos metu pažeistų gatvių asfalto dangų atstatymo (žr. pažymos 11 punktą).

Gatvės gyvenamosiose vietovėse priskirtinos prie vietinės reikšmės viešųjų kelių, kurie pagal Kelių įstatymą nuosavybės teise priklauso savivaldybėms. Savivaldybės renka, inventorizuoja duomenis apie vietinės reikšmės kelius, nustato jų kategorijas. Savivaldybių tarybos tvirtina Vietinės reikšmės kelių sąrašus (žr. pažymos 14 punktą).

Savivaldybės vykdo kelių (gatvių) naudojimo priežiūrą, organizuoja techninę jų priežiūrą (žr. pažymos 16 punktą).

Pažymėtina, kad Kelių priežiūros tvarkos apraše įtvirtintas imperatyvus reikalavimas, kad asmuo, kelio juostoje arba kelio apsaugos zonoje nustatyta tvarka vykdamas įvairius darbus, padaręs žalą keliui ar jo statiniui, privalo ją atlyginti (žr. pažymos 16 punktą).

Be to, pažymėta, kad už darbų kokybę atsako darbus kelyje atlikęs asmuo.

Savivaldybės joms priklausanti turtą turi valdyti, naudotis ir disponuoti juo, laikydamosi visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo ir viešosios teisės principais (žr. pažymos 15 punktą).

54. Apibendrinant, darytina išvada, kad būtent savivaldybės pareiga yra užtikrinti ir reikalauti, kad statybos metu gatvėms padaryta žala būtų atlyginta, t. y. atstatytos iki nuotekų sistemos statybos darbų buvusios gatvių asfalto dangos.

Kita vertus, tyrimo metu gauti dokumentai rodo, kad nesutariama dėl iki nuotekų sistemos statybos darbų pradžios buvusių gatvių asfalto dangų pločio: savivaldybės teigimu, danga yra atstatyta iki galo pagal iki statybos darbų techninio projekto rengimo metu Vilmanto Šleikio įmonės darytas topografines nuotraukas, pareiškėjo ir kitų Kisiniškių gyvenvietės gyventojų teigimu, danga atstatyta siauresnė, nei buvo iki statybos darbų pradžios.

55. Tyrimo metu nustatyta, kad komisija, pripažindama tinkamu naudoti linijinį inžinerinį statinį „Nuotekų šalinimo tinklai Kisiniškių kaime“, sugadintos asfalto dangos atstatymo ir žalios vejės atstatymo terminą leido atidėti iki 2009-05-30, pavesdama šių darbų kontrolę vykdyti komisijos nariui – Marijampolės apskrities viršininko administracijos Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamento Statybos valstybinės priežiūros skyriaus vyriausiajam specialistui S. Kurtinaičiui (žr. pažymos 12 punktą).

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad nuotekų šalinimo tinklai Kisiniškių kaime pripažinti tinkamais naudoti su sąlyga, kad **atidėtų asfalto dangos atstatymo ir žalios vejės atstatymo darbų užbaigimas turi būti patvirtintas vieno iš statinio pripažinimo tinkamu naudoti komisijos nario S. Kurtinaičio išduota pažyma.**

Atsižvelgiant į tai, kad tyrimui nebuvo pateikti dokumentai, patvirtinantys nuotekų šalinimo tinklų statybos metu pažeistų asfalto dangų atstatymo darbų priėmimo faktą, galima teigti, kad sąlyga, iškelta pripažįstant statinį (nuotekų tinklus) tinkamu naudoti, nebuvo įvykdyta, o tai suponuoja prielaidą, kad nuotekų tinklai šiuo metu yra eksploatuojami neįvykdžius visų šio inžinerinio statinio statybos ir pripažinimo tinkamu naudoti metu iškeltų reikalavimų (žr. pažymos 11–12 punktus).

Seimo kontrolieriui nebuvo pateikti dokumentai, įrodantys tinkamą nuotekų tinklų pripažinimo tinkamais naudoti metu iškeltos sąlygos įvykdymą, todėl darytina prielaida, kad statybos valstybinės kontrolės funkcijos galėjo būti įvykdytos netinkamai.

56. Atsižvelgiant į tai, Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai siūlytina užtikrinti, kad teisės aktų nustatyta tvarka būtų patikrinta, ar tinkamai buvo įvykdytas linijinio

inžinerinio statinio „Nuotekų šalinimo tinklai Kisiniškių kaime“ 2008-12-09 pripažinimo tinkamu naudoti metu atidėtų darbų (asfalto dangos atstatymo darbų) priėmimas, ar nebuvo pažeisti teisės aktų reikalavimai, ir pateikti šiuo klausimu savo, kaip kompetentingos institucijos, išvadą. Pabrėžtina, kad, atliekant patikrinimą ir teikiant išvadą, neturi dalyvauti pareigūnai, dalyvavę linijinio inžinerinio statinio „Nuotekų šalinimo tinklai Kisiniškių kaime“ pripažinimo tinkamu naudoti procedūroje (jie gali pateikti tik savo paaiškinimus).

57. Pažymėtina, kad Vilkaviškio rajono savivaldybė, teikdama Seimo kontrolieriui informaciją ir dokumentus pareiškėjo skundo tyrimui, nepateikė informacijos apie Kisiniškių gyvenvietės gatvių inventorizaciją, gatvių, kuriose buvo vykdoma geriamojo vandens ir nuotekų sistemų statyba, kategorijas, nuo ko priklauso ir gatvių pločiai.

Pagrindiniai gatvių techniniai parametrai (iš jų: gatvės juostų pločiai tarp raudonųjų linijų, priklausomai nuo gatvių kategorijų) nustatyti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999-03-02 įsakymu Nr. 61 patvirtintame Statybos techninių reikalavimų reglamento STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ 7 lentelėje.

Taigi, darytina prielaida, kad tinkamai atliekant gatvių apskaitą būtų išvengta diskusijų dėl Kisiniškių gyvenvietėje esančių gatvių pločio.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Vilkaviškio rajono savivaldybės administracija turėtų pateikti Seimo kontrolieriui šią informaciją: (1) kaip Vilkaviškio rajono savivaldybėje yra vykdoma Kelių įstatymo nuostata dėl savivaldybės pareigos rinkti ir tvarkyti duomenis apie vietinės reikšmės kelius (įskaitant ir gatvių gyvenamosiose vietovėse); (2) ar Kisiniškių gyvenvietės gatvės, kuriose buvo vykdoma geriamojo vandens ir nuotekų sistemų statyba pagal projektą Nr. BPD2004-ERPF-1.3.0-03-05/0051, buvo inventorizuotos, ar nustatytos jų kategorijos.

58. Iš tyrimo metu gautų dokumentų matyti, kad Kisiniškių gyventojai kėlė klausimą dėl netinkamai įgyvendinto projekto, galimybės prisijungti prie nuotekų šalinimo sistemos nebuvimo.

Reikia paminėti, kad vienas iš pagrindinių projekto tikslų buvo užtikrinti centralizuotą nuotekų surinkimą iš Kisiniškių ir kitų gyvenviečių ir jų išvalymą Vilkaviškio nuotekų valymo įrenginiuose. Nesant šios sistemos buvo daroma žala aplinkai: šalinant nuotekas individualiai, neretai buvo pažeidžiami aplinkosaugos reikalavimai: kenkiama dirvožemiui, teršiami gruntiniai vandenys (žr. pažymos 6 punktą).

Statinio pripažinimo tinkamu naudoti metu komisija pripažino, kad linijinis inžinerinis statinys „Nuotekų šalinimo tinklai Kisiniškių kaime“ tenkina nustatytus reikalavimus ir yra tinkamas naudoti (žr. pažymos 12 punktą).

Tuo tarpu Vilkaviškio rajono savivaldybei pateiktuose skunduose X nurodė, kad yra gyventojų, kurie liko be galimybės prisijungti prie nuotekų tinklų savo sklypų ribose (žr. pažymos 31 punktą).

59. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai siūlytina užtikrinti, kad teisės aktų nustatyta tvarka būtų patikrinta, ar UAB „Vandens projektai“ parengtas techninis projektas, pagal kurį buvo atlikta nuotekų sistemos statyba Kisiniškių kaime, buvo parengtas nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų; ar nuotekų sistemos statyba Kisiniškių kaime pagal projektą Nr. BPD2004-ERPF-1.3.0-03-05/0051 atlikta ir statinys pripažintas tinkamu naudoti nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų.

60. Vilkaviškio rajono savivaldybės administracija nurodė, kad Projektas „Geriamojo vandens ir nuotekų sistemų statyba Karalių, Kisiniškių ir Vokiškėlių kaimuose“ yra dalimis finansuojamas ES struktūrinių fondų, Lietuvos Respublikos biudžeto ir savivaldybės biudžeto lėšomis.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad papildomai sudarytame 2008-11-14 susitarime tarp Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos ir UAB „KRS“ buvo užfiksuota, jog **galutiniam atsiskaitymui sulaiškoma 230 000 litų suma iš bendros sutarties vertės, kurią užsakovas įsipareigojo perduoti tik po atstatytų gatvių asfalto dangų perdavimo–priėmimo akto pasirašymo. Neatlikus arba nekokybiškai atlikus minėtus darbus, galutiniam atsiskaitymui sulaiškoma suma turėjo būti neišmokama** (žr. pažymos 11 punktą).

Kaip jau minėta, skundo tyrimo metu **nebuvo gauta duomenų nei apie nuotekų tinklų statybos metu pažeistų gatvių asfalto dangų atstatymo darbų priėmimo faktą, nei apie galutinį iš bendros sutarties vertės sulaikytos pinigų sumos išmokėjimą.**

Atsižvelgiant į tai, kad projekto įgyvendinimo priežiūrą vykdo Aplinkos projektų valdymo agentūra, tikslinga siūlyti šiai institucijai pateikti šias išvadas: (1) ar pagal Projektą Nr. BPD2004-ERPF-1.3.0-03-05/0051, kiek jis susijęs su nuotekų sistemos statyba Kisiniškių gyvenvietėje, buvo numatyta atstatyti po nuotekų tinklų rekonstrukcijos sugadintas gatvių asfalto dangas; (2) ar šiems darbams buvo numatytas finansavimas ES lėšomis; (3) ar projektinėje medžiagoje buvo fiksuoti gatvių dangų, buvusių iki nuotekų šalinimo tinklų statybos, pločiai (jeigu taip, kokie); (4) ar projekto dokumentuose buvo fiksuotos konkrečios gatvės, kuriose atliekama nuotekų sistemos statyba (jeigu taip, kokios); (5) ar Santakos gatvėje buvo vykdoma nuotekų sistemos statyba; (6) ar pagal Projektą buvo numatyta, kad kiekvienas gyventojas turėtų galimybę prisijungti prie naujai pastatytos nuotekų sistemos savo sklypo ribose; (7) jei buvo atliekami nukrypimų nuo techninio Projekto taisymai, kokiomis lėšomis tai buvo finansuojama; ar taisymams naudojamos Projekto lėšos; (8) ar Projektas buvo įgyvendintas nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų;

61. Pareiškėjo teigimu, nepaisant fakto, kad Santakos gatvėje, kaip ir kitose Kisiniškių gyvenvietės gatvėse, buvo atliekama geriamojo vandens ir nuotekų sistemos statyba (lėšos sugadintos gatvės asfalto dangos atstatymui buvo nurodytos papildomame susitarime), neaišku, kokių pagrindų buvo skirtas papildomas finansavimas šios gatvės dangos remontui.

Nustatyta, kad Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos 2008-07-25 sprendimu Nr. B-TS-512 „Dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti 2008 metais paskirstymo papildymo“ Santakos gatvės remontui buvo skirta 72 tūkst. litų.

Pažymėtina, kad informacija, kokiais kriterijais remiantis Santakos gatvė (akligatvis) buvo išskirta iš kitų gatvių, papildomai iš Kelių priežiūros ir plėtros programos vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, taisyti (remontuoti) prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti 2008 metais skiriamas lėšas remontui, nesuteikta.

Kilus abejonių dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti 2008 metais panaudojimo tikslingumo, apie Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos 2008-07-25 sprendimą Nr. B-TS-512 skirti 73 tūkst. Lt Santakos gatvės Kisiniškių gyvenvietėje remontui tikslinga informuoti Lietuvos Respublikos valstybės kontrolę.

Be to, tikslinga atkreipti Valstybės kontrolės dėmesį į Kisiniškių gyvenvietės gyventojų teiginius apie galimai iššvaistytas valstybės (savivaldybės) biudžeto lėšas, skirtas geriamojo vandens ir nuotekų sistemų statybai pagal Projektą Nr. BPD2004-ERPF-1.3.0-03-05/0051 (žr. pažymos 10 punktą).

62. Atsižvelgiant į pažymos 6–13 punktuose nurodytas aplinkybes ir pažymos 53–61 punktuose pateiktas išvadas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, ši X skundo dalis pripažintina pagrįsta.

Dėl X kreipimūsi nagrinėjimo Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijoje

63. X skunde nurodė, kad Vilkaviškio rajono savivaldybės pareigūnai vengė atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus, t. y. išsamiai ir argumentuotai atsakyti į pareiškėjo pareiškimuose suformuluotus klausimus bei pagal savo kompetenciją imtis prašomų veiksmų.

64. Nustatyta, kad pareiškėjo susirašinėjimas nuotekų sistemos statybos Kisiniškių gyvenvietėje ir šių darbų metu sugadintų gatvių asfalto dangų atstatymo klausimais su Vilkaviškio rajono savivaldybe vyko nuo 2008-05-29 iki 2009-06-15, t. y. daugiau kaip metus.

Išanalizavus pareiškimų ir atsakymų į juos turinį, tenka konstatuoti, kad buvo pažeisti informacijos teikimo principai (teikiamos informacijos išsamumo, tikslumo, objektyvumo), principai, kuriais grindžiama vietos savivalda (veiklos skaidrumo, viešumo ir reagavimo į savivaldybės gyventojų nuomonę), nes nebuvo laiku pateikti išsamūs, motyvuoti ir tinkami

atsakymai į pareiškimuose užduotus klausimus. Šį teiginį galima iliustruoti, pavyzdžiui, Vilkaviškio rajono savivaldybės atsakymu į pareiškėjo 2008-05-29 kreipimąsi (žr. pažymos 19–20 punktus):

Nors pareiškėjas pirmajame prašyme nurodė, kad nuotekų tinklų statybos projektas nepriderintas prie esamų tinklų, nederintas su visuomene, prašė iškviesti projektuotoją, informavo apie tai, kad nėra galimybės pajungti rinktuvo prie Eglių g. ..., Vilkaviškio rajono savivaldybės atsakyme buvo tik nurodyta, kad bus atlikti atitinkami pakeitimai, tačiau nepateikti jokie paaiškinimai, kokioms pareiškėjo pastaboms pritariama, kokie pakeitimai (kokiais klausimais) bus atlikti ir kada numatoma juos atlikti, t. y. iš atsakymo neaišku, kokia apimtimi yra patenkintas pareiškėjo prašymas.

Savivaldybės atsakyme nesuteikta informacija apie Kisiniškių kaimo gyventojų informavimą, rengiant projektą ir vykdant statybos darbus, nepasisakyta dėl prašymo iškviesti projektuotoją, neatsakyta, ar bus sprendžiamas klausimas dėl galimybės prijungti nuotekų rinktuvą prie Eglių g. ..., neatliktas faktinis aplinkybių patikrinimas vietoje. Jei pareiškėjo nurodytų klausimų sprendimui teisės aktuose numatytos specialios procedūros, apie jas pareiškėjui turėjo būti suteikta informacija.

Nors atsakyme į pareiškimą buvo nurodyta, kad sugadintai asfalto dangai atstatyti lėšos numatytos, danga bus atstatoma sutartyje numatytais terminais, tačiau tikslus terminas nenurodytas.

65. Kadangi motyvuoti, tikslūs ir išsamūs atsakymai į pareiškėjo klausimus iš esmės nebuvo pateikti, Vilkaviškio rajono savivaldybės pareigūnų atsisakymas pateikti informaciją, remiantis tuo pagrindu, kad pakartotinai prašoma tos pačios informacijos, nurodant ankstesnių atsakymų datas ir numerius, nepagrįstas.

66. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad, pagal vietos savivaldos įstatymo nuostatas, savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla turi būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems turi būti sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma (veiklos skaidrumo principas). Savivaldybės gyventojai ar jų atstovai turi teisę susipažinti su savivaldybės institucijų sprendimų projektais ir priimtais sprendimais, gauti viešus ir motyvuotus atsakymus į pareiškėjų nuomonę apie savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų ar atskirų valstybės tarnautojų darbą (viešumo ir reagavimo į savivaldybės gyventojų nuomonę).

67. Apibendrinant Vilkaviškio rajono savivaldybei pareiškėjo pateiktus prašymus ir skundus, darytina išvada, kad jam nebuvo tinkamai atsakyta (nepateikta jokia informacija ir paaiškinimai arba informacija ir paaiškinimai neišsamūs) į šiuos klausimus:

1) ar nuotekų sistemos statybos darbų metu pažeistos gatvių asfalto dangos atstatytos iki lygio, buvusio prieš nuotekų tinklų statybos darbus; rengiant atsakymą į šį klausimą, reikalinga konstatuoti:

- ar iki nuotekų sistemos statybos darbų buvusios gatvių asfalto dangos ir po statybų darbų atstatytos gatvių asfalto dangos yra identiškos, t. y. vienodo pločio ir kokybės; ar jos skiriasi;

- kada darytos topografinės nuotraukos, pagal kurias rangovas įsipareigojo atstatyti iki buvusio lygio statybos metu pažeistas gatvių asfalto dangas;

- ar buvo įvykdyta komisijos 2008-12-09 pripažinimo tinkamu naudoti akte Nr. STN-45-081209-020 nustatyta sąlyga dėl iki 2009-05-30 atidėtų darbų (asfalto dangos atstatymo ir žalios vejos atstatymo) vykdymo kontrolės (ar išduota komisijos nario pažyma apie atliktų darbų atitikimą projektui ir normatyvinių dokumentų reikalavimams).

Pažymėtina, kad, net ir suėjus galutiniam statybos darbų metu sugadintų gatvių asfalto dangų atstatymo terminui (2009-05-30), pareiškėjui nebuvo suteikta informacija apie statybos darbų metu sugadintų gatvių asfalto dangų atstatymo darbų priėmimo faktą pagal linijinio inžinerinio statinio „Nuotekų šalinimo tinklai Kisiniškių kaime“ 2008-12-09 pripažinimo tinkamu naudoti akte Nr. STN-45-081209-020 nurodytą sąlygą;

2) nors pareiškėjui buvo pateiktas atsakymas, kad Santakos gatvės remontas atliktas ne iš Projekto BRD2004-ERPF-1.3.0-03-05/0051, o iš Kelių priežiūros ir plėtros programos vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, taisyti (remontuoti) prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti 2008 metais, tačiau nepaaiškinta, kokiais kriterijais vadovaujantis būtent ši gatvė išskirta iš kitų gatvių, kuriose buvo atliekami nuotekų sistemos statybos darbai (nenurodyta sprendimo

padaryti išimtį konkrečiam akligatviui motyvacija, nepridėti sprendimą pagrindžiantys dokumentai, pvz.: gyventojų prašymas, gatvės būklės vertinimo aktai, suderinimai ir kt.);

3) kodėl Kelių priežiūros ir plėtros programos vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, taisyti (remontuoti) prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti 2008 metais lėšos Santakos gatvės remontui skirtos be Šeimos seniūno žinios (pagal vietos savivaldos įstatymo 32 straipsnio 3 dalies 12 punkto nuostatas, būtent seniūnas teikia savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymus dėl savivaldybei priklausančių gyvenviečių gatvių remonto);

4) kadangi pareiškėjas akcentavo, kad dėl nevykusio projektavimo ir išpildymo keletas kaimo gyventojų negalės pasinaudoti už ES ir valstybės lėšomis įrengtos kanalizacijos paslaugomis, informuoti, ar, įgyvendinus projektą, visi vandentiekiu besinaudojantys Kisiniškių kaimo gyventojai turi galimybę prisijungti savo sklypo ribose prie naujai pastatytos nuotekų sistemos; jei ne, nurodyti priežastis.

Taigi, Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijai siūlytina nedelsiant pateikti pareiškėjui išsamius (apžvelgiant į visas žinomas faktines aplinkybes, pateikiant visą turimą informaciją (įskaitant ir dokumentų kopijas) bei nurodant reikiamą teisinį reglamentavimą) atsakymus į visus paminėtus klausimus.

68. Atsižvelgiant į tyrimo metu nustatytas aplinkybes (žr. pažymos 19–48 punktus) ir pažymos 63–67 punktuose pateiktas išvadas, vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, X skundas dėl pareiškimų nagrinėjimo Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijoje pripažintinas pagrįstu.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

69. Vadovaudamasis Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **Seimo kontrolierius nusprendžia X skundą dėl geriamojo vandens ir nuotekų sistemos statybos projekto įgyvendinimo ir asfalto dangos po statybos darbų atstatymo pripažinti pagrįstu.**

70. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **Seimo kontrolierius nusprendžia X skundą dėl pareiškimų nagrinėjimo Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijoje pripažinti pagrįstu.**

V. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

71. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 6 punktu, **Seimo kontrolierius siūlo:**

– **Aplinkos projektų valdymo agentūrai – dėl išvadų pateikimo** – pateikti šias išvadas (1) ar pagal projektą Nr. BPD2004-ERPF-1.3.0-03-05/0051, kiek jis susijęs su nuotekų šalinimo tinklų statyba Kisiniškių gyvenvietėje, buvo numatyta atstatyti po nuotekų tinklų rekonstrukcijos sugadintas gatvių asfalto dangas; (2) ar šiems darbams buvo numatytas finansavimas ES lėšomis; (3) ar projektinėje medžiagoje buvo fiksuoti gatvių dangų, buvusių iki nuotekų šalinimo tinklų statybos, pločiai (jeigu taip, kokie); (4) ar projekto dokumentuose buvo fiksuotos konkrečios gatvės, kuriose atliekama nuotekų sistemos statyba (jeigu taip, kokios); (5) ar Santakos gatvėje buvo vykdoma nuotekų sistemos statyba; (6) ar pagal projektą buvo numatyta, kad kiekvienas gyventojas turėtų galimybę prisijungti prie naujai pastatytos nuotekų sistemos savo sklypo ribose; (7) jei buvo atliekami nukrypimų nuo techninio projekto taisymai, kokiomis lėšomis tai buvo finansuojama; ar taisymams naudojamos projekto lėšos; (8) ar projektas buvo įgyvendintas nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų;

– **Valstybės kontrolei** – atkreipti dėmesį į: (1) Kisiniškių gyvenvietės gyventojų teiginius apie galimai iššvaistytas valstybės (savivaldybės) biudžeto lėšas, skirtas geriamojo vandens ir nuotekų sistemų statybai pagal projektą Nr. BPD2004-ERPF-1.3.0-03-05/0051; (2) Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos 2008-07-25 sprendimą Nr. B-TS-512 skirti 73 tūkst. Lt Santakos gatvės Kisiniškių gyvenvietėje remontui;

– **Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos – dėl išvadų pateikimo** – pateikti šias išvadas: (1) ar UAB „Vandens projektai“ parengtas techninis projektas, pagal kurį buvo atlikta nuotekų sistemos statyba Kisiniškių kaime, buvo parengtas nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų; (2) ar nuotekų sistemos statyba Kisiniškių kaime pagal projektą Nr. BPD2004-ERPF-1.3.0-03-05/0051 atlikta ir statinys pripažintas tinkamu naudoti nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų;

– **Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos – dėl išvados pateikimo** – pateikti išvadą, ar tinkamai buvo įvykdytas linijinio inžinerinio statinio „Nuotekų šalinimo tinklai Kisiniškių kaime“ 2008-12-09 pripažinimo tinkamu naudoti metu atidėtų darbų (gatvių asfalto dangos atstatymo darbų) priėmimas, ar nebuvo pažeisti teisės aktų reikalavimai (išvadų neturi teikti pareigūnai, prisidėję prie galimų pažeidimų);

– **Vilkaviškio rajono savivaldybės merui – dėl informacijos pateikimo** – pateikti Seimo kontrolieriui šią informaciją: (1) kaip Vilkaviškio rajono savivaldybėje yra vykdoma Kelių įstatymo nuostata dėl savivaldybės pareigos rinkti ir tvarkyti duomenis apie vietinės reikšmės kelius (tarp jų ir gatvių gyvenamosiose vietovėse); (2) ar Kisiniškių kaimo gatvės, kuriose buvo vykdoma geriamojo vandens ir nuotekų sistemų statyba pagal projektą Nr. BPD2004-ERPF-1.3.0-03-05/0051, buvo inventorizuotos, ar nustatytos jų kategorijos;

– **Vilkaviškio rajono savivaldybės merui – dėl pažeidimų pašalinimo** – atsižvelgiant į šioje pažymoje pateiktas išvadas, išsamiai, motyvuotai, tiksliai atsakyti į X pateiktus klausimus (žr. pažymos 67 punktą; atsakymo neturi rengti pareigūnas, dėl kurio veiksmų pareiškėjas skundžiasi).

Apie rekomendacijos nagrinėjimo rezultatus Seimo kontrolierių informuokite raštu iki 2010-06-01.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas

Aurelija Sandaitė, 2665120